

Yayın hayatına başladığından bu yana daha çok kuramsal sorunlara eğilen *Praksis* bu sayısında Türkiye tarihine ilişkin tarihsel materyalist bir bakış açısından yapılmış çalışmalara yer veriyor. Gerek günümüzün, gerekse geçmişimizin, tarihsel süreçler içinde biçimlenen sınıf ilişkileri olduğu gerçeğinden hareket eden *Praksis*, bu sayısında *Türkiye: Tarihsel Süreçler ve Sınıf İlişkileri* başlığıyla çıkıyor karşınıza.

Bu sayıda yer verdiğimiz ilk yazı **Galip L. Yalman** imzasını taşıyor. Yalman, "Tarihsel Bir Perspektiften Türkiye'de Devlet ve Burjuvazi: Rölativist Bir Paradigma mı Hegemonya Stratejisi mi?" başlıklı yazısında, Türk tarih yazımında devlet-burjuvazi ilişkisi ele alınırken izlenen geleneksel/liberal/devletçi yaklaşımların ötesine geçerek alternatif bir çerçeve sunuyor. Yalman, Türkiye'de süregelen bir 'devlet geleneği' mitinin yerine farklı tarihsel dönemlere rengini veren 'hegemonya projeleri'ni koyuyor.

Türkiye'de kapitalizmin tarihsel gelişme özellikleri üzerine kapsamlı bir değerlendirmeye yönelen **Fuat Ercan**, "Çelişkili Bir Süreklilik Olarak Sermaye Birikimi (I): Türkiye'de Kapitalizmin Gelişme Dinamiklerinin Anlaşılması İçin Marksist Bir Çerçeve Denemesi" başlıklı çalışmasında alternatif bir yaklaşımın ilk taşlarını döşemeye girişiyor. Ercan'a göre, sanayileşme, kalkınma, çağdaşlaşma olarak adlandırılan süreçler gerçekte kapitalizmin öze ilişkin mekanizması olan sermaye birikimi mekanizmalarının oluşum süreçlerinden, bu süreçlerdeki değişimler de sermaye birikiminin ulaştığı yeni bir aşamadan başka bir şey değildir. Ercan'ın yazısının ikinci bölümüne gelecek sayımızda yer vermeyi planlıyoruz.

Metin Altıok'un "Yeni Liberal İstikrar ve Yapısal Uyum Programları: Türkiye Ekonomisinde Sermaye Birikimi ve Kriz" başlıklı çalışması ise, 1970'lerden günümüze Türkiye'de uygulamaya konulan yeni liberal istikrar ve yapısal uyum programlarını ele alırken, kapsamlı bir tarihsel değerlendirmeye girişiyor. Altıok, analizini, sermayenin bu programlar aracılığıyla yeniden yapılanmasını gerçekleştirdiği ve bir aşamadan diğerine geçiş sürecini düzenlediği kabulünden hareketle geliştiriyor.

Yüksel Akkaya, "Türkiye'de İşçi Sınıfı ve Sendikacılık-1 (Kısa Özet)" başlıklı çalışmasında Osmanlı'nın son döneminden 1960'a kadar olan süreçte işçi mücadelelerini ele alıyor. Akkaya'ya göre, solun baskı altına alınıp yasaklandığı bu dönemde işçi sınıfı örgütlü güç olmada ısrarlı olmuş, bir sonraki döneme yönelik göz ardı edilmeyecek bir birikim edinmiştir. Akkaya, gelecek sayımızda sürecin 1960 yılından günümüze kadar gelen bölümünü ele alacak.

Muharrem Tünay 1997 yılında kaybettiğimiz çok değerli bir hocamız. Kendisinin yurtdışında yayımlanan bir derlemede yer alan önemli bir çalışmasını Türkçe'de ilk kez yayımlıyoruz. Tünay, "Türk Yeni Sağının Hegemonya Girişimi" başlıklı çalışmasında, Türkiye tarihinde önemli dönüşümlerin gerçekleştirildiği 1980 sonrası dönemi Gramscici bir çerçeveden yorumluyor.

Faruk Ataay'ın "Türkiye'de Neo-liberalizm ve Parlamenter Siyasetin Krizi" başlıklı çalışması da derin bir siyasal temsil krizinin yaşandığı 1990'lar Türkiye'sini ele alıyor. Ataay'a göre, siyasal krizin temelinde yerli ve yabancı sermayenin çıkarları çerçevesinde biçimlenen ekonomik ve sosyal politikalar yatmaktadır.

Mustafa Bayram Mısır "Meşrutiyet'ten Cumhuriyet'e: Kapitalizme Prusya Tipi Geçiş" başlıklı çalışmasında Osmanlı'nın son dönemlerinden Cumhuriyet'in kuruluşuna geçen sürecin temel özelliklerini ele alıyor. Osmanlı'dan Cumhuriyet'e geçişin süreklilik ve kopuş diyalektiği içinde kavranması gerektiğini belirten Mısı, bu dönüşümün 'kapitalizme Prusya tipi geçiş' olarak ele alınması gerektiğini savunuyor.

Gökhan Atılgan'ın "Karpiçte 'Kandırılan' İhtilalci!" başlıklı çalışması Türkiye solunda önemli bir yeri olan Yön-Devrim Hareketi'ni konu ediniyor. Atıl, Yön'ün Türkiye'nin tarihsel süreçlerine ve sınıf ilişkilerine ilişkin analizleriyle iktidar stratejisi arasındaki ilişkilere odaklanıyor.

Ecehan Balta'nın "Çiftçi Topraklandırma Kanunu: Reform mu, Karşı Reform mu?" başlıklı çalışması ise, 1945 tarihli tarım reformunu ele alıyor. Kanunun ayrıntılı bir analizine girişen Balta'ya göre, ÇTK, 1930'lu yıllardan itibaren uygulanmaya başlanan korumacı-devletçi sanayi çizgisinden vazgeçilmesinin ilk göstergelerinden biridir.

Emre Arslan'ın "Faşizmin Siyaseti: MHP'nin İktidar Bloku Karşısında Değişen Strateji ve Konumları" başlıklı çalışması, Türkiye'de ırkçı-milliyetçi hareketlerin II. Meşrutiyet döneminden günümüze uzanan bir değerlendirmesine yöneliyor. Arslan, MHP'nin stratejilerinin iktidar bloğunun yapısı ve sınıf mücadelelerince belirlendiğini savunuyor.

Kurtar Tanyılmaz'ın "Dalgaları Aş(ama)mak: Kapitalizmi Dönemleştiren Teoriler Üzerine Düşünceler" başlıklı çalışması, günümüzde büyük dönüşümlerin yaşandığına ilişkin tezlerin egemen kılındığı bir dönemde, kapitalizmin dönemleştirilmesi sorununu ele almasıyla ilgi çeken bir çalışma. Farklı kuramların farklı dönemleştirme yaklaşımlarını inceleyen Tanyılmaz, bunların politik sonuçlarına da dikkat çekiyor.

Bu sayımızda, 7. Ulusal Sosyal Bilimler Kongresi'nin kapsamlı bir değerlendirmesini bulacaksınız. *Praksis* yazarlarınca kaleme alınan değerlendirmeleri **Demet Dinler** derledi.

Atilla E. Aytekin de, New York'taki Fernand Braudel Merkezi'nin 25. kuruluş yılı dolayısıyla yapılan konferanstan izlenimlerini aktarıyor. Aytekin, Türkiyeli okurları, 'dünya sistemi' yaklaşımının önde gelen isimlerinin güncel gelişmelere ilişkin değerlendirmelerinden haberdar ediyor.

Sinan Kadir Çelik ise, günümüzün önemli Marksist kuramcılarından biri olan Alex Callinicos'un yakınlarda Türkçe'de yayımlanan *Postmodernizme Hayır: Marksist Bir Eleştiri* başlıklı kitabını inceledi.

Dergimizin bu sayısında önemli biçimsel değişikliklere gittik. Yaptığımız değişikliklerin *Praksis*'i daha rahat okunan bir dergi durumuna getireceğini ve okurlarımızın da beğenisini kazanacağını umuyoruz.